

Uvajanje modela »Podeželsko razvojno jedro« v Srbiji (ob zaključku projekta)

Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj je v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije - sofinanciranje mednarodnih razvojnih in humanitarnih projektov nevladnih organizacij v letih 2010 in 2011 izvajal projekt, ki podpira trajnostni razvoj na območju Srbije.

Projekt:

»Do trajnostnega razvoja podeželja okrožij Jablanice, Pirota in Zaječarja s praktičnim uvajanjem modela PRJ«

Nosilec projekta: Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj

Glavni partnerji:

- Pomelaj, zadruga za razvoj podeželja z.o.o., Velika Polana,
- Savinja, Zavod za razvoj podeželja in turizma Ljubno ob Savinji,
- Edukacioni centar Leskovac, Srbija,
- Udruženje za razvoj etno turizam i ručnog tkanje Snovatica Zaječar, Srbija.

Podporne institucije:

- Biotehniški center Naklo,
- Gnezdo d.o.o. Kranj, sonaravne gradnje,
- Energosolar d.o.o. Tržič, obnovljivi viri energije,
- Zunanji izvajalci strokovnjaki za posamezna področja.

Vir financiranja: RS, Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ), Ministrstvo za javno upravo RS (MJU), Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVRL) ter lastna sredstva slovenskih partnerjev CTRP Kranj, POMELAJ Velika Polana ter SAVINJA Ljubno.

Vrednost projekta: 29.540 EUR

Leto izvedbe: 2010 in 2011

Izhodišča

Tudi na podeželju Srbije se spopadajo z veliko ekonomsko in socialno stisko, še posebej med osebami iz ranljivih socialnih skupin (ženske, mladi-prvi iskalci zaposlitve, kmetje, osebe z omejitvami, starejši in etnične manjšine). Močno je prisotna tudi okoljska problematika (npr. nizek delež obnovljivih virov energije, obremenjevanje okolja z nezdravo pridelavo hrane, ne-trajnostni gradbeni vzorci in materiali, reševanje odpadnih voda iz manjših naselij/zaselkov, ...), ki dodatno zmanjšuje kvaliteto življenja, a jih oblasti zaradi velikega števila okoljskih problemov in pomanjkanja sredstev ne morejo v zadostni meri reševati.

Namen projekta je prenos modela Podeželsko razvojno jedro (PRJ) na partnerska območja v Srbiji in spodbujanje razvoja malega podjetništva med ranljivimi ciljnimi skupinami (ženske, mladi, nezaposleni, podjetniki začetniki, kmetje, invalidi, starejši). PRJ kot podporna struktura pri tem pomaga udeležencem aktivirati sedanja znanja, domače vire in lokalni socialni kapital za samo/zaposlovanje v skladu s trajnostnim razvojem.

Izvedba projekta

1. Predstavitev projekta in modela PRJ na partnerskih območjih Srbije, oktobra 2010

CTRP Kranj je na javnih predstavitev v Zaječarju in Leskovcu predstavil izkušnje v izvajanju Podeželskega razvojnega jedra (PRJ) kot inovativnega pristopa k trajnostnemu razvoju podeželja v Sloveniji. PRJ temelji na vključevanju ranljivih skupin prebivalstva po načelu »od spodaj navzgor« in ohranjanju obstoječih ter odpiranju novih delovnih mest na področju trajnostnih gospodarskih dejavnosti. Med slednje spadajo raba naravnih in obnovljivih virov energije, sonaravno ravnanje z vodami, sonaravna lokalna pridelava hrane, naravna gradnja, eko/etno turizem, ohranjanje rokodelstva in domače obrti, trajnostno ravnanje z gozdom, ...

2. Izobraževanje nosilcev razvoja podeželja Srbije z ogledi dobrih praks razvoja podeželja v Sloveniji, november 2010

Na 4-dnevni strokovni ekskurziji po Gorenjski, Savinjski, Prekmurju in Goričkem smo na terenu predstavili dobre prakse delovanja PRJ, skupaj z njihovimi nosilci, izdelki in zgodbami. Predstavljeni so bili tudi uspešni primeri malega podjetništva na podeželju, od inovativne prodaje mleka in mlečnih izdelkov in kmečkega turizma, do pridobivanja bioplina in sodobne nadgradnje tradicionalnih izdelkov in tehnik naravne gradnje. Gosti iz Srbije so se srečali tudi s predstavniki razvojnih agencij, občin, podeželskih razvojnih centrov, LAS-i ter ostalimi akterji na podeželju.

3. Organizacija promocijsko-trženjskih dogodkov, spodbujanje trženjskih aktivnosti in priprava skupnih podjetniških projektov, skozi leto 2011

4. Praktične delavnice in usposabljanja na partnerskih območjih Srbije, september 2011

Septembra 2011 smo nosilci partnerskih PRJ iz Slovenije skupaj s strokovnjaki s področij trajnostnega razvoja v Zaječarju in Leskovcu izvedli niz usposabljanj, delavnic in okroglo mizo. Vključene teme so bile iz 2 sklopov:

- Varovanje okolja in trajnostna energetika kot možnost novih zaposlitev in zaslužka na podeželju: bioplinarne, sončne elektrarne, rastlinske čistilne naprave, geosonda, energetsko učinkovite gradnje.
- Eko/Etno turizem na podeželju kot vir novih zaposlitev ter ohranjanje/razvoj podeželskega prostora: slovenske dobre prakse razvoja in trženja eko/etno turizma, tradicionalna kulinarika, organiziranje in trženje socialnih blagovnih znamk za samozaposlovanja ranljivih skupin, nadgradnje tradicionalnih rokodelskih izdelkov, aktiviranje kulturne dediščine, ...

V aktivnostih so sodelovali predstavniki področnih mrež za podporo razvoja podeželja okrožij Jablanica, Zaječar in Pirot, predstavniki institucij iz Leskovca in Zaječarja, rokodelci in kmetje, zainteresirana združenja za prihodnje sodelovanje v projektu ter lokalni mediji.

S projektom smo:

- na partnerskih območjih predstavili nova orodja in znanja za zaposlovanje ranljivih skupin na podeželju s spodbujanjem trajnostnega razvoja,
- med ciljnim skupinami povečali zavedanje o zaposlitvenih priložnostih na podeželju,
- motivirali in povezali smo institucije ter razvojne akterje v Srbiji in Sloveniji za sodelovanje pri vključevanju in razvoju idej, znanj in virov za razvojne aktivnosti na podeželju,
- promovirali razvojno sodelovanje in pomoč Republike Slovenije v partnerskih regijah.

Več informacij o projektu:

Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj

Strahinj 99 a, 4202 Naklo, Slovenija

Tel: 00386 (0)4 257 88 28

Gsm: 00386 (0)40 733 344

E-pošta: info@ctrp-kranj.si

www.ctrp-kranj.si

Projekt je sofinancirala Vlada Republike Slovenije. Mnenje in vsebina projekta ne predstavljata uradnega stališča Vlade RS.

Opinions expressed in the framework of the project do not necessarily reflect the official position of the Government of republic of Slovenia.

